

گەڭ قاری زمان و زار.. ژمار ٤

گەڭ قاری کی زماناسی و رزیدی...

[بە خوێندنەوەی ئەم گەڭ قاری کلیک ئەر بکە..](#)

[بە خوێندنەوەی ئەم گەڭ قاری بە پیتی لاتین کلیک ئەر بکە..](#)

[ZmanWZar_Kurdi_4Download](#)

شەش و وەرچەرخی نی سیاسی والتانی ژئاوا.. دیمانی خەلیل کیوان لەگەڵ تەقوایی

وەرگەڕانی بە کوردی: کاو عومەر

لە سەر بنەمای چاوپێکەوتنەک لەگەڵ کەناڵ جەدید ئامادەکراو

خەلیل کیوان: دوا بە دوای ئەپەینی شەشگەڕانی خەڵکی ئێران،
وەرچەرخی کمان لە سیاسەتی والتانی ژئاوا و تەنانەت نەتو
یە کەگرتووکاندا بینێ. پەرلەمانی فەرەنس، هەڵبەت و
ئەمانیا، گەڕا و بەیاننامەی ئیدانەکردنی کەماری ئیسلامی و
پشتیوانی لە خەڵکی ئێرانیان پەسەند کرد. دادگای ئێنتاری لە
کەندا سوپای پاسدارانی خستە لیستی تیرۆر و. هەروەها سەرک
و زێرانی کەندا، سەرکە فەرەنس، سەرکە پەرلەمانی ئوروپا و
هەندەک لە بەرپرسیانی دیکە حکومەتەکانی ژاوا ویش بە اشکاو
پاڵێشتی شەش خەڵکی ئێرانیان کردوو. لەم دواياندا حکومەتی
ئەمریکا داوای کردوو کەماری ئیسلامی لە کەمیتی ژنانی نەتو
یە کەگرتووکان دەرکەت و ئەنجومەنی پیرانی ئوسترالیاش پلانی
هەبێ بە پشتیوانی لە خەڵکی ئێران.

هەکاری ئەم هەڵوێستە گیرانە چییە؟ ئایا حکومەتە ژئاواییەکان و
کەخراوە نەودووە تییەکان بە ئامانجی دروستکردنی ئێنتەرنەتی،

پشتیوانی له تېکشانې کانی خپلې کی ئېران دېکېن؟ ئایا هېڅو ستگیری سیاسي ئاشکرایان کاریگري کردېی دېت یان تېنھا له ئاستي قسدا دېمېنډتېو؟ ئایا داواکردن له حکوم تېکان به پشتیوانیکردن له شېشې ئېران به اوکردن وېی خېشخېیایې و وېت وېهم نیې؟ حزبې ئېپزسیېنېکان دېت چ ېېبازېک بگرنې بهر له بېردېم وېاتانې ېېژئوا و کېېبېندې نېودېوېتېیېکان؟

خېمېد تېقوايې، بېېای تې هېکاری پېشت هېوېستېکانې ئېم دوايېیې حکوم تېکانې ېېژئوا له مېحکوومکردنې کېماری ئیسلامي و پشتیوانې له خپلې کی ئېران چيې؟ ئایا ئېم ئاراستې نوېې به ئامانجې بېدیل دروستکردن له دېستوردا دانراوې؟

خېمېد تېقوايې: یېکېم خا کې پرسپارت کرد سېبارت به هېکاری ئېم، پېموايې هېکارېکې وونې. نزيک به دوو مانگ و نیوې شېشېکې زېر خېرا و بېرېېاو له ئېراندا بېوې دېچېت و سېرنجې ای گشتيې خپلې له هېموو جېهاندا، سېرنجې حېزېېکان، حکوم تېکان و هتد بېی اکېشراوې ئېم شېشې. گېېانې هېوېستې حکوم تېکان و دېسېېات و دېسېېات تې نېودېوېتېیېکان کې ئامازت پېکرد، ېېنگدانېوېی زېر وونې شېشې و بزووتنېوېی شېشېگېېانېی گېلی ئېرانې. هېچ هېکارېکې تر نیې. ئېگېر ئېم پېشھاتانې له دوو مانگ و نیوې اېبردوودا نېبوايې، ئېم حکوم تانې هېر سېرقاېی دانوسانېکانې لېسېر بېنامېی هېلایېنېی کاری هاوېشېکېیان (ناسراو به برجام، وېرگېې) و درېژدان به پېیوېندیې ئاسايېکانیان لېگېې کېماری ئیسلامیدا دېبوون و هېرچېند حزبېکانې وېک حزبې ئېم کېماری ئیسلاميېان پېناساندېان ، تاوانېکانېمان به ژماردن و داوامان لېدېکردن هېوېست له دژې کېماری ئیسلامي وېرېگرن، کاردانېوېیان نېبوو. حکوم تېکانې ېېژئوا زېر بایېخيان به و استييانې نېدا کې له ئېراندا دېگوزېرا و ئېو تاوانانېی کېماری ئیسلامي ئېنجامې دېدا، بېېام شېشېش هېموو شتېکې گېېی و سیاسېتی دژې ئینسانې و تاوانې ترسناکېکانې کېماری ئیسلامي هېندې وون و حاشا هېنډېگر خستې بهر دیدېی هېموان کې پېشتگوې خستنيان، ئېوېندې ئاسان نیې به حکوم تېکان.

پېموانیې ئېم له بهر ئېوېی کې ئېوان دېیانېوت بېدیل و هتد دروست بکېن. بېېې ئېوې وونې کې ئېم حکوم تانې هیوادارن له دواي کېماری ئیسلامي هېلومېرجېک له بېرژوېوېندی ئېوان سېرهېېېېدات و بېرژوېوېندیېکانیان له ئېران و ېېژھېېاتې ناوېېاست بېردېوام بېت و هتد. ئېوان بېدواي ئېمدا دېگېېېن، بېېام هېوېستېکانې ئېم دوايېېان له بهر ئېم هېکارې نیې. بېېای من دوو هېکاری سېرېکې هېېې به ئېم هېوېستانې. یېکېم: له بېردېم بیروېای گشتیدا خپلېکې خې ناتوانې بېدېنگ دابنیشېت و هېوېست نېگرېت و هېمان

په یو نډیټ کانی په شوو لگې کماړی ئیسلامی درېژن پېښات، و ه کارې گړنگر ئو وې ک د بېت د نگی خټکی وټا ت ک یان ه بېت ب ئو وې پگ و کورسټی کانیان بپار زن، ماو ی کی ز ر ن بوو شر ف کار کی ئو وروپی قس قس د روستی کرد، قس کانی ئو و ئو بوو ک ب رلین، و ات ئو و ک بوون وې ه شتا ه زار کس ل شاری ب رلین، د ننگ کانی ئو وروپای گڼی، م بستی ئو و بوو ک خټک ل ئ راندا د رکیان ب استیټ کان کردوو و ئ م ش فاکت ری گړنگ ل د ننگدانی ه بزاردن ل وټا تی خ یاندا، سیاس تم دارانیش ئ م د بینن، ئ وان ل و ت د گن ک م ح ل ت نیش کماړی ئیسلامی بو ستن و چاو ټی ئو و بکن ک ل وټا تی خ یاندا ئیعتباریان ل ناو خټکدا ه بېت، پ م وای ئ م ه کاران بوون ت ه ی ئو و ی ئ م حکومتان ئ م جر ه وستان بگرن ب ر، ب مام حیساباتی حکومت ه رچیټک بېت، ه وټست کانیان ل دژی کماړی ئیسلامی و پشٹیوانی ل ش شې ئ ران ل ه ر حا ټ ت کدا ه نگا و ک ب ر و ب ه زکردنی خ باتی خټک و ش شې خټکی ئ ران، خټکی ئ ران ب ش ش ک یان چاو ټی ئو و د کن ک نک ه ر حکومت و سیاس تم داران، ب کو دام زراو نود و ټیټ کان ه وټستی پشٹیوانی ل خټکی ئ ران و دژ ب کماړی ئیسلامی بگرن ب ر و ب م شوو ی ش یارم تی ش ل ئ ران بدن.

خ لیل ک یوان: ئو وې تا ئستا ل لاین ئو و حکومتان و کراو، ب شوو ی کی س ر کی ه وټست کی سیاسیی، پېت وای ئ م سیاست و ه وټستان د بېت ه ی کرد وې کردیی؟

ح مید ت قوایی: ک م تا ز ر ل ر و ل و و شو ټی کردیی ف رمان دراو، وک دانانی ب شک ل ب رپرسانی ئ رانی ل لیستی سزاگان یان ق د غ کردنی چوون ژوور وې ب سیج و ب رپرسانی سوپای پاسداران ب ک ندا و هاوش و کانی، ه رو ها ه وټستی ل و جر ش ه ن، ب م ب شوو ی کی س ر کی مان ټټ کی دیل ماسیی.

پوښت ه و ب دین ئ م ه وټستان بېت ه ی و شو ټی پراکتیکی، ب م ئ م ه وټست دیل ماسیان ب بایخ نین، ل سیاس تدا حکومتان چی د ټټن د رباری حکومت کی تر و چ پټ ژ یاسایک ل پ رل مان ک یان پ س ند د کن، ئیدان کردنی تاوان کانی حکومتک، پشٹیوانیکردن ل خ باتی خټک ل وټا ت کدا و هند، ب مانای گ ش گیرکردن و ب ناوبا ننگکردنی حکومتی ه ریک ک یان دت، استیټ ک ئو و ی ک کماړی ئیسلامی ل ئ راندا ه ند ئاشکرا بوو و استیټ کان ه ند وونن ک ت نان ت حکومت ټ ژئا وایټ کانی نیش ک ز ر نریک بوون ل کماړی ئیسلامی ئیتر ناتوانن نک ټی ل بکن و بیه نند س ر خ یان، ل م وانگ ی و پ م وای ئ م ه وټستان

گړنگن. بللېام وونل کک ئم بلس نیی. حیزبکائی وک حیزبی ئم
هول بدن ئو هولولستان ببن هلی ووشولنی کردلی دژ بل کماري
ئیسلامی.

خلیل کایوان: هاندک کس ددښان داوای پشتیوانی ل حکومتک
بواوکردنولوی وولهمکان. تلنانت هاندک کس دژایلی تی وواتانی
ژئواوی بل کماري ئیسلامی ئاشکرا دکن و ددښان ئم بولای
برژولولندییکائی خلماندا دگډډین. بیر له چی دهکتهوه؟

حمید تلقوایی: بلل حکومتک کان بل دواي برژولولندی خلماندا
دگډډین، بللېام ئم ددښت شتک بکین کک ل کاتکدا ئوان
بولای برژولولندییکائی خلماندا دگډډین، ئوان زیاتر و زیاتر
ل کماري ئیسلامی دوور بن. پویست حکومتک کان بگن ئو بولای
کک چیر برژولولندییان ل پاراستنی کماري ئیسلامیدا نیی.

بگشتی کاتک حکومتک ل لولاری دالماندای ل ئنجامی شولشدا،
حکومتکائی تر هول ددښان خلیان ل دوور بخولول، چونک
نایانولولت گرو لولسر ئولسپکی ددښاو بکن. ئوان نایانولولت
کاریگری خلیان، پویولندییکانین، برژولولندییکانین لول
هرلم یان لول وواتل شانبشانی ئول حکومتک لولدښت بدن. بللېام
هولولی پاراستنی برژولولندییکائی خلیان ددښان، بللېام ئول
برژولولندییان وایان لولدښت کات لولبردلم کماري ئیسلامیدا بولستن.
ل ووانگی خللکی ئولرانولول و ل ووانگی شولشی ئولرانولول،
هولمولمان دمانولولت هولمولو حکومتکائی جیهان، گړنگ نیی ئول
حکومتک چلند کک نولپرستان بولت یان ئولگړ دښتکائی لولولستاو
بل تاوان پیس بولولت، کک ئولولول بولزری و، بل پچاندنی
پویولندییکانین لولگډ کماري ئیسلامی، ئیدانکردنی و
گلشگیرکردنی. ئولملش بل قازانجی شولشی خللکی ئولرانولول. بابولتکای
من پرسیارکردن ل کس نیی. وک وتم بولمای کارکانمان فشارخستن
سر. ئولم دمانولولت پشت بل حیزب و خللک و بیروالی گشتی و هولز
پلشکولتنخوازکائی ئولم وواتانی ژئواو بولستین بل ئولوی گوشار
بخولیند سر ئول حکومتکان بل ئولوی تا دکرل خلیان ل کماري
ئیسلامی دوور بخولول و تا دکرل بل وولول حکومتک بکن و
ووشولنک ل دښتوری خلماندا دابنن. باسکک سولبارل بل
فشارخستن سولر بل پشتبستن بل دسوللای شولش لول ئولرانداي.
سیاسل و دیپلوماسی لولولول دت. ئاخر ل شولقامولول سولرچاولی
گرتوول و کاتک شولشکلی وک شولشی ئولستای ئولران بولولول دچل،
دسوللای شولقام ددښت یولکلاکولولول. هه مان ده سه لولت که وای
کردووه حکومت ته کان خلیان له کماري ئیسلامی دوور بخولولول،
دولتوانل بولرده وامل بولل دابانلی ته واول حکومت. ئولم هولول

دې دین د سولې لاس ته راوړنه، د سیلابي غوښتنو او د تانکي ژباړنو او د
بې ژوندۍ حکومت ته ګان ناچارېن تا د توانن ځان لې کماري ئیسلامی
دوور بخښلو و پا پښتې شلېشی ځلېکی ئېران بکښ.

ځلېل کېوان: لې اېردوودا کې ئېوېندې دوور نېو، وېلې تانې
ژباړې بایکې تی ژمې ئا پارتا یدیان لې باشووری ئې فریقا کړد.
ئیا د کرکټ سیاسي تېکی لې و شلېوېش بېرانبېر کېماري ئیسلامی
بگرنې بېر؟

ځمید ته قوایې: پېموایې ئېمې بې ته وایې مومکینې. وېک ئامار ته
پېدا، ئېستا ئېرموونی ئې فریقایې باشوور لې بېر چاوی ئېمې دایې و
کېماري ئیسلامی لې ووی دېندې و توندوتېژېوې لې ژمې
ئا پارتا یدی ګګړی کېمتر نیې. ژیمېکی ئا پارتا یدی سېکسی لې
ئېراندې هېلې کې هېمووان بزنان چېن ژیانې ځلېکی ئېرانی کړدوې بې
دېزېځ. بې تایبېت تاوانې کانی لې دوو مانگ و نیوی اېردوودا
یکېردې هېموو دیکتاتورې کانی لې ووی کوشتن و دېندېوېو
شکاندوې. بېلې بې هېلې مومکینې هیوا یېک هېلېت و هېوې بدرېت کې
حکومت ته ګان نېک هېر ځېان لې کېماري ئیسلامی دوور بخښلو و
شېرمزاري بکښ، بېکو بېوېزخانې کانی دابځن و بېوېزې کانی
ځېان بانگهښت بکښلو و کېماري ئیسلامی وېک دېوې تی ئېران
نېناسنن. ئېمې هېمیشې ګوتوومانې کې کېماري ئیسلامی بکوژی ګګړی
ئېراندې، نوېنډېری ئېوان نیې و نابې دانی پېدا بنرېت و کېماري
ئیسلامی بکوژی ګګړی ئېراندې ئېستا ته نانېت کېیسېکې لېسېر مېزې
هېمووان. هېموو ځلېک ئېو تاوانانې دېبینن کې حکومت ئېنجامی
دېدات. با بزنان بې دانپېدانانې د سولې ماتدارې ګان ځېان لېم دوو
مانگ و نیوېدا بې ته قوایې استېوځې ۳۰۰ کېسیان کوشتوې (بې ګومان
ئامارې استېقینېکې زېر لېو زیاترې). کوشتنې ځلېک ته نها لې بېر
ئېوې حجابیان داکېند، لې بېر ئېوې لې شېقام بوون، چونکې
نازایې تیان دېرېی و سکالېان کړدوې. ئېم کار ساتانې
کېیسېکانی، ئامارې کانی، ته نانېت کلپې و فیلم کانیښی لې بېردېم
چاوی هېموواندایې. بېلې بېم وونې کې کېماري ئیسلامی ته نانېت بې
مانای تاوانکاری و قزایې وشېکې بکوژی ځلېکی ئېراندې. بېلې دېکړېت
زېرېی حکومت ته ګان لې ژېر فشاری بیروېای ګشتیدا ناچار بکړن کې
دېست نېدېنې دېستی حکومت ته کې مرې فکوژی ئاوا، هېچ پېوېندیېکیان
لې ګګړېدا نېلېت، هېموو پېوېندیېکیان بېن و هتد. ئېمېش بې
واتای بایکې تی سیاسي، فرهېنگی و وېرزشی کېماري ئیسلامی بې ناوی
حکومت ته ګان و دامزراوې و د سولې ته نېودوېوې تیېکانه وې دېت. ئېمې
خواستېکې کې ئېمې دېمېکې ئا لاکې مان بېدېستېوېی و ماوېیکی
زېرې ځېلېتی بې دېکېین و ئېمېش بې بېوای من مېرچېکان لې هېموو

پښتانه چې تر گونجاو ترن به نه وو یې بڼه استی نه مې بڼه دی. خلیل که یوان: نه وو نژیکه یې ده سا و نیو له مې وېر سیاسي ته نه تکرر نه وو و گډه گیرکردن و بایک تکرر نی که ماری ئیسلامیتان ده ست په کرد. حیزبی که مې نیستی کر کار ی ئه ران له ئه ستادا به و ئه راسته یی کار ده کات. ئه ستا نه مې گوتار ته اده یی که زه ر کرایه وو و زه ر که له چالاکوانان که مې ته زه ر ه مان سیاسي تیان ه یی. هه س نگان دنی نه وو به په شک ووتنی نه مې گوتار چیه؟

حـمـيـد تـقـوايـي: پـمـوايـم دـسـتـکـو تـکـي گـرـنـگـي شـيـئـيـان دـوـري
حـکـومـتـيـان و دـسـتـيـان نـهـو دـوـسـتـيـان کـانـه لـکـمـاري ئـيـسـلامـي. ئـيـو
شـيـئـيـان ئـيـمـان لـکـي ئـاسـتـي نـهـو دـوـسـتـيـان تـيـدا دـگـوزـارـت، ئـا مـانـجـي
دـيـارـيـکـراو بـهـدـوا دـگـوـسـتـي. دـکـرـي بـگـوتـري کـمـاري ئـيـسـلامـي لـکـي
دـرـوـي و مـات دـوـخـنـرـت. خـيـيـي ئـيـان دـوـسـت.

است. حیزبی ئێمە ماوەییکی زۆر ئێمە سیاسەتێ بڕووییەش دەبات، بانگەشێ بە داکات و کاری بە داکات، بەبام ئێستا بە شوووییکی بابەتیانە جەماویری خۆک لێ ئێراندا بەم ئاراستەیی ئێشتوون، ئایانگەیان دوو کە کەماری ئیسلامی دەبە بوات، و دەزانن بە ئێووی ئێمە حکومەتێ بکەوێت، دەبێت پێیوێندییەکانی لێگە جیهاندا ببێت، پێویستێ گەشەگیر بێت. گومانم نییە کە ئێگەر چەند وڵاتێکی ئێوروپیش بایکەتی کەماری ئیسلامی بکەن، ووخاندنی لێ ئێراندا زۆر ئاسانکاری بە داکرێت و چەند هەفتەیە کیش ناخایەنەت تا لێ ناوێ وێشدا بێوخەنرێت. ئێمەش بەو مانایەیی کە ئێمە دێنێن ووخاندنی کەماری ئیسلامی لێ دەرئووی وڵات مومکینە، بە کردایی و مانای ئێمە ووخانێ بایکەتێکی هەمەلایەنێ کەماری ئیسلامییە. پرسیارکردن یان نووسینی نامەییکی کراوە نییە، پێویستێ لێبی و کاری دیپلۆماسی بکەرێت، بەبام ئێمە بنەمای کارێکانمان نییە. بنەمای مەسەلەکە کەکردنێوێ دێسەلاتی هەموو ئێو کەسانێی کە سەرنجیان بە شەشێ ژن، ژیان، ئازادی ئاکەشاو و وێک وێسیلری گوشار بە سەر حکومەتێکان کەکیان لێوێرگرن بە پچەاندنی پێیوێندییەکانیان لێگە کەماری ئیسلامی. ئێمە سیاسەتی ئێمە بوو و ئێمە زۆر دێخەشم کە زۆرێک لێ هەزری سیاسی تر، زۆر کەسایەتیش هەمان شت دێن. ئێوان دەیانەوێت بایکەتێکی هەمەلایەنێ کەماری ئیسلامی بکەرێت. با ئێوێش بێم کە ئامانجی کەتایی ئێمە بایکەتی سەرتاسەری کەماری ئیسلامییە کە ئێمە پێی دێنێن بە ئێفریقای باشووری کردنی کەماری ئیسلامی. واتە هەمان شت کە لێگە ئێمە ئاپارتاید لێ باشووری ئێفریقا وویدا، هیوادارین هەمان شت لێ دێسیی ئێراندا دووبارە بێتەو، بەبام ئێمە بەو مانایە نییە کە مەسەلەکە شەبەت یان سپی، مەسەلەکە ئێوێ نییە کە ئێوێ داکرێت

يان هېچ ښوونادات، لږم نښوونندډا د ټوانر ټ زنجير ټيک کار ټ نجام بدر ټ. هر لږ م ټ حکومکردنی زار ټ کي کماري ټ اسلامي ټو ک زړ ټ لږ حکوم ټ ټکان کردوويان، تا گمار ټ داني بډرپرساني حکوم ټ، داخستنی هژمار ټ کانيان، دپډررتکردن ټو ټو کسان ټ دستان لږ تاوان ټ کاني کماري ټ اسلاميدا هډي، يان دادگا بيکردنيان لږ دډر ټو ټو ټ، گډن ټ دان بډ چوون ټ ژوور ټو ټ دس ټ تداراني کماري ټ اسلامي ټم و ټ تان، داناني سوپاي پاسداران و بډسيچ لږ ليستی سزاکان و هتد. ټ مان ټ ټو شو ټنن ک دډکر لږم نښوونندډا بگير ټنډ بډر، بډام بډ سروشتی ټامانجی ټم ټو ټي ک ټم ټو شو ټنان لږ مان ټ ټپ ټنن و بډر ټو داباني ټو واو ټ تي کماري ټ اسلامي بډوات. ټم ټ خواستی خډکی ټران و چاو ټو ټو دډکين هډموو لاي ټنکان ټو ټو خواستی بگرن و بډ کرد ټي پډي ټو ټو لږ بکن و تا بتوانن فشار ټکان لږ سډر حکوم ټ ټکاني ټو ژناوا زياد بکن، بډ ټو ټو دواچار بتوانن پډيو ټندی خيان لږ گډ کماري ټ اسلاميدا بچ ټنن و بايک ټي بکن.

۳۰ ي ټ ټ ټ مډر ۲۰۲۲

سوپاس بډ ټمير ټو ټکولي بډ جډبډ جډکردنی دډقي سډر ټاي ټم چاو پډک ټوتنډ.

ټواران ټ/3/. سډردار جاف

(۳)

ټوار ټيک ملوانک ټکي گډردنی ، ټا ټسکاوی نډوان پډنجډ دډکانم بوو لږ پرياسکي رووخساريدا و لږ ديو پډنجډر ټ ټخډک ټو دډرکوت و شپډو ټ من بريسکي مډمي ژوور ټکي هډراسان و بډ حوس ټو کرد لږ کات ټو تا ټم ټ چاو ټکانم لږ شقق ټ بايان داو بډ مډمل ټکتي ټاو ټوون غلډر بوون ټو چاويلک ټم بډ دډم باو ټ ياخي و وک گرتوو قډم ټم هډات و ژاني جواناو لږ هډست ټاو

لځه توان هڅه کول او يا ځي بوون
 ځم ونکړدو ، لځم مه گډوښت ...
 بڼدگي مزگوتو ته کان مه کډه ناو نيشاني هڅه واپرسين
 پېليس و د زگا سره راغچيې کانم لځ ته مه گډي نن
 ئم ئه واره لځ چاو شېهلايي کان پياس يک به ئه به د دې کډم
 به دېم پياسې ونېوون و توانو وې ځم
 نو ژي شوي لځ يله تولقه در به يار داد به ستم
 شوو هره گرېدې موورو هڅه نينه و دېم
 شوک دې به تې شيعر و
 دې نک زنگيان و مووروو شين شين
 دې به تې منارې ته سبيحې کډې دې ستم و گډه دانې کډې گډه رډي
 ئم حشاماتي مووروو زنگيانان چين لځ ناو چاوم داگيرساون
 ئو ژاوو ژاوي پولو کان به کډو توونو ته پياس به سر سېما و لځ شما
 دې شوي به راتې و لځ خزمهت يارم
 ئو گريان پکې نينا نېش فرمې سکي روونا هې گډه رډېک و هڅه دېن
 به قه د ناگرې کډې ئو ديو ما به باوانيې و
 ځه مان دې شين
 پاک دې بينو و لځ گونا گونا گوني دونه
 فیراقی کام مه مله کډه ته به باوې شې شرم دې ته و
 توو خوا به هره واره به تې و شېو دانې يې ته
 نه با بسوته يې و کوژان و مان تاريکستاني شار جا بدا
 به دېم زیکري ديقه ته لځ يله تولقه در و ديق بکې يې

قذافي سبک لپ پپیپی گو. . عارف
کورد

بـ پـ يـ لـ وى
 بـ دارم ئـ كا تـ و
 منيش، دـ ستى سـ ز
 بـ سـ ر خـ رما نـ ي
 و خسار يا ئـ هـ نم. .
 هـ موو بـ يا نيا نـ كان
 بـ من فـ يروز يا تـ. .
 ئـ و. . بـ سـ مـ فـ نيا يـ كى خا مـ شـ و
 دـ مبا تـ خـ وـ كى قو وـ و
 ئـ و. . بـ خونا وى چا وـ كا نى
 تـ مـ ئـ كا تـ. .
 بـ پـ نجـ توو تـ ي
 ئا ماژـ ي كيسبوون ئـ كا تـ 1
 منيش دـ بم بـ با
 تـ فـ سـ ر نـ نـ كا كا نى
 وشك ئـ كا مـ و
 ئـ و. . ملوانكـ ي خـ يا مـ بـ بـ چـ
 دانـ. . دانـ ئـ يان هـ نـ تـ و
 فوو لـ خـ مـ كا نم ئـ كا ت
 بـ دـ م شـ وچـ رـ و
 گـ رانى بـ،
 حـ سـ ر تـ كا ن ئـ ن
 تا كو خـ وى،
 جـ نا و فـ نا نـ بـ نـ ين
 ئـ و شـ و ا نـ ي وـ نـ بـ كـ م
 لـ ئا مـ زم ئـ گـ ر و
 لا يلا يـ م بـ ئـ كا تـ. .
 ئـ و. . هـ موو عـ سـ رانـ ك
 زرينگـ لـ پيا كا نـ و دـ نـ
 منيش دـ ست لـ سـ ينـ
 لـ بـ ردـ م مـ عـ شو و قـ كا م،
 اـ ئـ وـ سـ تم و
 ماچـ لـ دـ ست چوـ كا نم
 قـ رـ بوو ئـ كا مـ و
 ئـ و. . زـ ر مـ يـ هـ رـ با نـ
 ئـ زانـ م لـ مـ خـ شـ ئـ بـ ت
 هـ ر ژوا نـ كم،

ھىچ شتەكم بى دى نىيە . شىعر : محمود درويش . وىرگەننى : پىشكە ناكام

نەفەرلىكى پاسەك ئىكەن : ھىچ شتەكم بى دى نىيە
نە ئادىيە . نە ئىزنامەي بى يان . نە قەلەي گەردەكان
... ئىمەو بىگىرىم

شوقەرىك ئىكەن :
چاۋىوان كە تا ئىگەينە گەراج
تا ئىتوانى بى خەت بىتەن نىا بىگىرى
خانمەك ئىكەن :

ھىچ شتەكم بى دى نىيە
كوۋىكەم بىردە سەرگەۋىكەم
بى دى بوو ، دوايى خەۋى لىكەوت و ما ئاۋايى لى نەكردەم
قوتابىيەكى زانكە ئىكەن :

ھىچ شتەكم بى دى نىيە
"ئىركەلەجىا"م تەۋاۋ كەردەم
بى ئىۋەي ناسنامەي بىردە بىزەمەۋە
بىستە من ، "من"م !!
سەربازەكەش ئىكەن :

ھەروەھا مەنىش ، ھىچ شتەكم بى دى نىيە
ھەمىشە ئابەلەقەي مەتەكەيەك ئىيەم
كە ئابەلەقەي يەۋم
شوقەرىك تەۋەكە ئىكەن :

لى دوا ۋەستەگەمان نەزىك بويەنەۋە
ئامادە بن بى دابەزىن
ھەموۋ ھەۋار ئىكەن :
ئەمانەۋە بى دوايى ۋەستەگەكە بىچىن
.....دەچە

بەلەم من ئۆتەم:
لەڭ داڭ بەزم
ۋەك ئۆوان مېش ھېچ شتەكم بە د نى
بەلەم لەسەفەر كوردن
ماندوو بووم.....

~~~~~

okt/2022/26

بېرەۋر يېڭى كەنى گومە (38) . شەما بارەۋانى

بەشى سى و ھەشت

ۋەلەھى كەكە مەلا، ئۆتو ئۆتو ژانەت ھەموو لەھەر كوردىن...

لەكە مەلى نەرسالارىدا. ھەموو كەتەك. ژن لە نەزمترین ئاستدا
سەيىردە كەت. ۋەلەنگە يەكە زەر نەرسالارانە و نەگە تېف و نامرە فەنە لە
ھەمبەر ۋە ۋەلەنگە و كەسايەتە ژندا ھەيە!

ئۆ و كەمەلەگە يەي پىاۋ نەرسالارەكان لە ھەشەربوونەۋە و
بەداربوونەۋە ژن دەترسەن و ئازادى و كەرامەت و كەسايەتە ژنيان بە
پەرزىنى نەرسالارانە و تەك دەيەكە نامرە فەنە دەۋرداۋە و مەينەيان
لە چۈارلاۋە، بە ديۋارى نەرسالارى تەۋكەردوۋە و بەمبى بېرى
نەرگەرەتەيان لە ھەموو لايەكە ژيانى مە چاندوۋە و ژيانى ژنيان
پەكەردوۋە لە ھەمە ۋە ھەرام و ەيە و ەفە و تەبوۋە و كەوتەك و
كەبوۋە نەرسالارى.

كەمەلەگە يەكە نەخەش و لەدەر لە پەنەسپەكانى مەفە بوون. كەمەلەگە يەكە
ھەزى مەچەك و كەوتەكە پىاۋ تەيدا بەلەدەست و مەنتەنتەنتى
پەتەريەكە ھەز و بەياردەر و دەسپەكە و ھەموو شتەكە.

كەمەلەگە يەكە، پىاۋ تەيدا ھەموو شتەكە. ياساۋ سىستەم، دابوونەرەت،
پەۋەرەكانى ژيان، كەبەكەكانى خەم ھەموۋى لەبەرەۋەندى پىاۋ دژى

کراماتی ژن دای ژراون.

کممگیک، نژیک باین ژن هیچ نیی تیدا و سفری دوی ژمارکان.

کممگیک، ژن هیچ و بھاو پگیک کی نیی. ژن جگ ل گواییکردن کی ب لام و جیمی پیاو ن ب، هیچتر نیی !

کممگیک، ه موشتک ل دست پیاو و ی، سویت و سیاست، یاسا و خزان، سامان و ه مووشتک.

ژن ل پراو نری کومگدای و وک بوون و رکی پل دوو کم ئف و کسای تیک پاسیف و دستم کراو لاواز و ساویلک ل سی دواندرت و ب پتی ئهریم و هکاری ئاژاوی کمم و هارکردنی گورگی ه و سی پیاو و تکدانی و وشتی نر و لادان ل بھاکانی خیک کی دت ژمارتن !

کممگیک، ژن تنھا وک ئامرازک ب حزم تکردنی حز و ئارزووکانی پیاو س یردکات ژن د بت ل دوی سیبری پیاودا ه نگو و بندت. دایم پگیری فرمانکانی پیاو بت و ب هیچ نا زای تی بوونک ورد و درشتی لیستی داخواری کان پیاو ج ب ج بکات.

کممگیک، ژن وک ننگی و شرمک د بینت و وک مره کی ناکام و پندگ یشوو و پاشکی پیاو مام و ی ژن دکات.

ژن ل کممم ژھ و اتیی نر سالاریه کاند، ل مملاند و ناک کیکی سختی د رونی قودا د ژیت. مملاند ییک ل گ و ئو کسای تیکی خای د ی و ت. کسای تییک ئازاد بت ل ه موو کت و بندکانی نر سالاری و کدکانی کمم. کسای تیکی تریش، دستم کرا و چ و سندر او، کسای تیکی ژردست و ماف خوراو سربستی ز و تکر او ب ش خورا.

ب و چ شن، کسای تی ژن هر ل مندای و ب س ر ئو دوو ئا است پچ و ان و کسای تی دژ ب ردا دابش د بت و بوونی دوو کرت د بت.

ل لایک دی و ت یاخی بت ل پناو ئازادی و کرامت و مافکانی و خای ئازاد بکات ل کا بووسکانی کمم کی باوک سالاری. ل لایک یتیش خای ادستی چار نووس و چ و سان و ب ه نری و د ان دکات و

ساری ژن بوونی خای شش د کا ت و کاشی و دست و سان و ب ج و ه و و یاخی بوون و شش و خ بات لای داد نیش ت.

و ناک کی و ململان یی ژن، ژیا نی مندا ی، قوتا بخان و خو بندن، هاوس رگیری ل ه موو ژیا نی ک م ای تی ب رد وامی د بت و ژن دایم ل ناخی خیدا ل نوان و ب رداشی یاخی بوون و ت سلیم بوون دا ژیا نی و لران د بت و ک سای تی د تل ت و و ه موو ت م نی ب دست ئازاری ململان ی و دووکاس ی تی ی ناخ و ی د نا ن ت و ئازار د چ ت.

و ک سای تی ی (ن وال س عداوی) ل مانی ((دوو ژن ل ژن کدا)) باسی کردوو.

ک سای تی کی بو و یاخی. ک سای تی ک دایم دنی دات ب دنگ ه ب ی و ن ازی بوون و یاخی بوون. ک سای تی ک ی تریشی ک سای تی کی ترسند و ب د س بات و د ا و شکست خواردوو. ک سای تی ک ب رد وام تی و سو س ی ک یل تی و دست م ی ل د روونیدا د چ ت و ئاوازی خ ا د سکردن ب ق د ر و ب ر نگاری ن کردن ب گو چک کانی دا د چر پ ت و پ ی د ت چیتداو ل چ مکی ی کسان ی ج ند و ما فو ئازادی کانی ژن ؟!

و سوپاس گوزار و ازی ب، ک پیاو پارو نانک و قوم ک ئاوت ب دابین بکات و پ و د ست ج کت ب بک ت و چ شتخان ی کی و پ کت ب درووست کات و تیش ئاق و ب دنگ و س لام ت ه ر خ ریکی چ شتخان ب و چ شتی خ ش ل بند و و چ ب م رد کت بخ و و ئار زو س ک سی کانی ت ربک و ژیا ن ل نوان چواردیواری زیندانی ما و دا بخو ن و.

ئ چیترت د و ت خانم گیان ل و زیاتر؟ م گ ر ب ترانی و ب ب ی!

ب داخ و، ل و ز فکردن و ی بیری ن رسالاری و ل دان ل ک سای تی ژن، و ک مر ف کی خا و ماف و ک رام ت و ئیراد و ئازادی، ب ش کی پیاوانی ئایینی و ملاکان تاوانبارن.

و پیاو ئایینی و م لایان ی ک ه گری ئ ف یی ت و گوتار کی ن رسالاران و دایم ل و تار و و عز کانیان پیاو گ ر تی زا.

ب نموون ه رگا و، و یوای ت و م قول دینی و م زه بیان د ن و، ک هانی ه س تی ن رسا ی و ب ک ل ل گاکردن و

عانتی رکردنی نرد دات و ل پیگای ژن و پیرزی ژن و چمکی یکسانی
چندری ددات.

وک: - هریاواک داوای سس لژنکای بکات، ژن گار لکاتی
کولر دروستکردنیش بیت، دبت انی ب برزکاتو و نابت
هرگیز، بت: نایدم!

گارنا تابانی فریشتکان لسر ئو گان ندانای ب پیاوکی،
نفرتی لددکن

- ئافر کیم و ئادابی برینی مردکای بستو، هشتا هر
ناتوانت مافی پیاوکی بدات

- زربای دانیشتوانی دزخ، چینی ژنان

- ژن پتی شیتانی

ژن، کم ئق و کم دینن

- زربای پیاوان گیشن ب پلی کمال، بام ژنان جگ ل ئاسی
ژنی فیرئون و مری می کیژی عیمران و خدیجی کیژی خو یلد نبت
ئوانی تر نگیشتن ب کمال

- مسللی ب هشت و هفتا و دوو حری و، پیاو بای ه ی تاجوار ژن
بنت و!

- ژن ب خواری و ل پراسوی پیاو دروستبو و هرجیشی ل بکیت
است نابتو

- ژن و گوو درژ و سگی ش، ب بردم نوژ دابن، نوژک ب تا
دبت

ژنی داوین پس ل دزخ ب م مک و ه دد واسرین

- ژن، دنگ و قز و ننگ و ه موشتکی عورن

ژن نابت ئو جور جل و ستایل بپشت، ژن دبت و ابکات، و
بخوت، و ابکات و و نکات

- ژن، ژن، ژن، ژن، ژن..

ل ب رامبر ئو ه موو ب امب کردن و فشکردن وای نر و گچک کردن

و به کـیـلـه کردن و به کـنـیـز کردنـی گـزـی مـیـنـد، دـبـیـنن هـیـچ شـتـک
بـه ثـا فـر ت دـانـه دـرا و و تـنـانـت بـه پـی یـوا یـت و کـلـه پـو وری دینی
و لای ئه و جـر پـیـا وانی ئـایـنی و تـگـیـشـتـنـه نـر سـالـانـی، هـر جـی
مـحـمـد مـهـدی و خـلـیـف و وـالی و جـی و کـیـی، هـمـو و هـر نـر و
پـیـا و نـ! تـنـانـت دـه مـژ دـری بـه شـت (عـشـر المـبـشـر) یـش، هـر هـمـو و
پـیـا و ن و یـک دـانـه ثـا فـر تـیـان تـدـانـیـی.

و یک بـه یـت بـه تـز کـی و وـاسـیـتـی پـیـا مـبـر (د.خ) دـانـد رابـن !

لـه و مـگـر دـیـسان ئـاسـیـای کـچـی مـوزا حـیـم و کـه و کـیـتر شوکـرانـه بـز و ی
خـودا و نـد بـکـن، کـه لـه پـیـا و یـک مـیـان دـسـه نـد رنـه و و پـه شـکـش
دـکـرن بـم و ئـه و پـیـا و!

جـا و یک و یک پـه شو و تر ئـا مـاژ مـ بـه کـرد، فـه قـکـان لـه مـانـگی مـز انـه
دـر شـتـیـنـه دـیـکـان و مـلـایـتـی مـز انـه مـ بـه دـکـردن.

مـن سـر تـا فـه قـیـی کـی زـر دـژ و مـافـی ژن و یـکـسـانی جـنـد رـی
بـو و م، بـه مـ کـا تـک هـشـیـار بـو و مـه و، سـت و هـشـتـا پـلـه گـمـم و
هـا تـمـه و سـر سـکـه اـسـتـکـی مـر قـایـتـی و بـه تـه و ا و ی و بـه هـتـا
هـتـایـه، دـسـت بـر داری بـیـری نـر سـالـاری و نـخـشـی نـر سـنـتـری بـو و م و
لـه و تـار و و عـز کـان،

پـه جـه و انـی ئـه و مـلـایـانـی کـه تـنـهـا بـاسـی مـاف و عـر ز و عـز تـی پـیـا و
نـر دـکـن بـه سـر ژن، ئـه و ی بـاسـی مـافـی ژنـیـش دـکـات، هـر هـیـچ مـافـی کـی
و هـای ژن بـاس نـاکـات و ئـه و ی بـاسـیـشـی دـکـات، لـه چـوار چـه و ی فـیـکـری
دینی و مـسـا و یـاسـای مـز هـه بـی و ئـیـد لـه ژی و شـتـه و بـاسـی دـکـات،
لـه حـقـیـقـه تـدا مـاف و ئـاز اد یـکـان ژن، زـر لـه و زـر تـر و ژن زـر لـه و
بـا تـر و پـیـر زـتـر، مـز هـه ب و ئـیـد لـه ژیا و مـسـا و یـاسـا و بـکـه و
نـکـی بـه دـابـنـن،

بـاسـر تـان نـه یـشـنـم و بـم، سـر بـه سـر هـا تـکـه، مـز انـه کـی، لـه
دـیـکـی لـای شـه قـه و ی مـلـا بـو و م، جـا مـن سـر تـا لـه و تـاری مـز انـی
مـز ان، دـوای نـو ژ ی عـسـر، بـه زنجـیـر، بـه ر لـه و ی بـاسـی مـافـی پـیـا و
بـه سـر ثـا فـر تـه و بـکـم، (و یک مـلـاکـانی تـر) بـه زنجـیـر یـک و تـار، بـاسـی
مـافـی کـانی ژن، بـه سـر پـیـا و م دـکـرد.

پـیـا و کـان دـیـانـگـوت: یـکـم جـار بـیـنـیـن مـلـایـک لـایـنـگـری ژن بـت و
ئا و لـه بـه ر ژ و نـدی ژنـه کـان قـسـمـبـکـات !

ههشتا ئه بيستن و
زما نهكت ههيه
له ئاستى دهسكهتا تا لا ؟!
شتى تريس ...